EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel, 2.4.2009
SEK(2009) 424

KOMISJONI TALITUSTE TÖÖDOKUMENT

mis on lisatud dokumendile:

KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE

Uus partnerlus ülikoolide moderniseerimiseks: ELi foorum ÜLIKOOLIDE ja ETTEVÕTJATE dialoogiks

Mõju hindamise kokkuvõte

{COM(2009) 158 final
SEC(2009) 423
SEC(2009) 425}

KOMISJONI TALITUSTE TÖÖDOKUMENT

MÕJU HINDAMISE KOKKUVÕTE, MIS KÄSITLEB UUT PARTNERLUST ÜLIKOOLIDE MODERNISEERIMISEKS: ELi FOORUM ÜLIKOOLIDE JA ETTEVÕTJATE DIALOOGIKS

Käesolev mõjuhinnang lisatakse komisjoni teatisele „Uus partnerlus ülikoolide moderniseerimiseks: ELi foorum ÜLIKOOLIDE ja ETTEVÕTJATE dialoogiks". Haridusnõukogu resolutsioonis, mis käsitleb ülikoolide moderniseerimist Euroopa konkurentsivõime nimel ülemaailmses teadmistepõhises majanduses, kutsutakse komisjoni üles toetama liikmesriikide tegevust uuendamiskava suhtes, muu hulgas edendades ülikoolide ja tööstuse/erasektori vahelist partnerlust.

Haridust ja koolitust on algusest peale käsitatud otsustava tegurina Lissaboni strateegia eesmärkide saavutamisel. Siinjuures on eriti suur tähtsus teadmiste kolmnurgal, mis on teadmistepõhise majanduse liikumapanev jõud ja tagab jätkusuutliku majanduskasvu. Euroopa peab mobiliseerima oma jõupingutused, et teadmiste kolmnurk täies mahus toimima hakkaks[1]. Ülikoolidel on siin oluline roll ja selleks, et lahendada hariduse, teaduse ja innovatsiooni valdkonna probleeme, tuleb välja töötada ja rakendada uued koostöövormid ülikoolide ja teadusasutuste ning äriringkondade vahel.

Komisjoni teatises „Ülikoolide uuendamiskava täitmine: haridus, teadus ja innovatsioon"[2] rõhutati ülikoolide keskset rolli **Euroopa tuleviku kujundamisel ning edukal üleminekul teadmistepõhisele majandusele ja ühiskonnale**. Teatises rõhutati vajadust kõnealuse sektori põhjaliku ümberstruktureerimise ja moderniseerimise järele, et Euroopa ei jääks ülemaailmses hariduse, teaduse ja innovatsiooni alases konkurentsis kaotajaks. Kõnealuses dokumendis soovitati kolme valdkonda, kus ettevõtjad saaksid anda omapoolse panuse:

– Juhtimine: ülikoolid võiksid üle võtta ettevõtete juhtimise mudeleid;

– Rahastamine: ettevõtjad võiksid osaleda ülikoolide tegevuse rahastamises nii hariduse kui ka teaduse valdkonnas; ning

– Õppekavad: üliõpilased peaksid saama sellise hariduse, mis valmistab nad ette tulevaseks tööks; ettevõtjad saavad aidata sellekohaseid vajadusi välja selgitada ja pakkuda praktikavõimalusi, mis aitavad üliõpilasel õpingutelt tööle siirduda. Ettevõtjad peavad ka tundma motivatsiooni, et suunata oma töötajaid edasi õppima ja oskusi ajakohastama kogu tööea vältel.

Uuendatud Lissaboni strateegias rõhutatakse partnerlusele toetuva lähenemisviisi tähtsust: Lissaboni tegevuskava peaksid omaks võtma kõik sidusrühmad nii ELi, riiklikul, piirkondlikul kui ka kohalikul tasandil. Kõik nad peaksid andma oma panuse Euroopa tuleviku ülesehitamisse. Mobiliseerimine ja kollektiivsed jõupingutused on partnerluse põhielemendid. **Ülikoolid, teadusorganisatsioonid ja äriühingud on selliste partnerluste peamised osalised.**

---

[1] KOM(2008)865 (lõplik) „Ajakohastatud strateegiline raamistik üleeuroopaliseks koostööks hariduse ja koolituse alal."

[2] KOM(2006) 208 (lõplik) „Ülikoolide uuendamiskava täitmine: haridus, teadus ja innovatsioon"

2008. aasta veebruaris korraldas komisjon ülikoode ja ettevõtjate vahelise foorumi, millele järgnesid nimetatud aasta jooksul veel kolm teemakohast seminari. Sai selgeks, et sidusrühmad hindavad seda dialoogi kõrgelt. Arutelu ei põhinenud mitte küsimusel, KAS koostööd on vaja, vaid sellel, KUIDAS korraldada koostööd nii, et see oleks kõikidele sidusrühmadele kasulik. Nii ettevõtluse kui ka haridusvaldkonna osalejad tervitasid võimalust diskuteerida neil teemadel ja kasutada juba saadud kogemusi. Euroopa tasandil avaldati suurt toetust ideele kujundada ülikoolide ja ettevõtjate vahelisest foorumist dialoogi pidamise ja partnerluste mobiliseerimise vahend, mille raames tegeldaks ka selliste heade tavade kogumise, jagamise, vahetuse ja levitamisega, mis näitavad, kuidas ettevõtjad ja ülikoolid saavad teha vastastikku kasulikku koostööd. Käesolevas teatises tehakse ettepanek muuta ülikoolide ja ettevõtjate vaheline foorum ametlikuks ja määrata kindlaks selle edaspidine korraldus; teatises tehakse poliitilised järeldused, mis toetuvad senisele dialoogile, ja esitatakse järgmises tööetapis käsitletavate teemade kava.

Ülikoolide ja ettevõtjate vaheline foorum peaks tegelema suure hulga teemadega, mis on kindlaks määratud 2006. aasta teatises, eelkõige järgmisega:

– toetama selliste õppekavade väljatöötamist, mis tagavad ülikoolilõpetajate parema tööhõive;

– toetama selliste oskuste väljaselgitamist, mida oodatakse ülikoolilõpetajatelt, kui nad tulevad tööturule;

– toetama ettevõtliku meelelaadi arendamist ülikoolilõpetajate, õppejõudude ja teadustöötajate seas;

– toetama asjakohaste juhtimisstruktuuride väljatöötamist ülikoolides;

– toetama kõrghariduse kaasamist elukestva õppe valdkonda, täpsemalt ülikoolide ja ettevõtjate vahelist koostööd koolitus- ja ümberõppeprogrammide koostamisel ja rakendamisel;

– toetama inter- ja transdistsiplinaarsust teadus- ja koolituskavades;

– toetama teadmiste vahetust, jagamist ja kujundamist ülikoolide, teadusorganisatsioonide ja ettevõtjate vahelise suurema liikuvuse kaudu (üliõpilased, teadustöötajad, õppejõud, muud kõrgharidustöötajad, ettevõtete töötajad).

Käesolevas mõjuhinnangus vaadeldakse võimalikke mõjusid seoses kõnealuse üldise tegevuskava kahe peamise teemaga: esiteks probleem, et väga paljudel ülikoolilõpetajatel puudub tööturu nõudmistele vastav teadmiste, oskuste ja pädevuste kooslus, ning teiseks Euroopa ebapiisav innovatsioonisuutlikkus.

ELi tasandi meetmete puhul on võimalik kaaluda nelja variandi vahel: Uusi meetmeid ei võeta (alusstsenaarium); konkreetsed meetmed, kasutades olemasolevaid vahendeid; sihipärased poliitilised meetmed ELi tasandil, mis hõlmavad ELi tasandi poliitikadokumendi väljaandmist koos üleeuroopalise platvormi loomisega sidusrühmade vahel struktureeritud dialoogi pidamiseks; liikmesriikidele suunatud poliitilised meetmed.

Ühegi variandi puhul ei ole ette näha keskkonnamõjusid. Variandid ei mõjuta eelarvet. Kõigi pakutud meetmete puhul on kavas need rakendada olemasolevate rahaliste vahendite kaudu.

Vaatlustest on selgunud, et ülikoolide ja ettevõtjate vahelisel koostööl on positiivne majanduslik ja sotsiaalne mõju. Seda, milline võiks olla pakutud variantide otsene majanduslik ja sotsiaalne mõju liikmesriikides, on siiski raske hinnata. Euroopa tasandil ei ole võimalik ette kirjutada, milliseid meetmeid peaks liikmesriik võtma. EL saab üksnes pakkuda liikmesriikidele toetusmeetmeid. EL saab osutada meetme hädavajalikkusele, ta saab välja selgitada peamised probleemid ja välja pakkuda võimalikud lahendused, ta saab luua sidusrühmade vahelisteks aruteludeks ja kogemuste vahetuseks vajaliku platvormi ning pakkuda näiteid paljudest eri allikatest kogutud heade tavade kohta. Üleeuroopalisel tasandil on võimalik praeguste algatuste ja programmide vaheline sünergia paremaks muuta.

Varianti 3, s.o sihipärased poliitilised meetmed ELi tasandil, mis hõlmavad ELi tasandi poliitikadokumendi väljaandmist koos üleeuroopalise platvormi loomisega sidusrühmade vahel struktureeritud dialoogi pidamiseks, peetakse kõige sobivamaks.

Järelevalve ja hindamine jääksid ühelt poolt üleeuroopalise haridus- ja koolitusalase koostöö ajakohastatud strateegilise raamistiku osaks ja teiselt poolt võiks korraldada konkreetseid uuringuid selles valdkonnas toimunud arengute hindamiseks.